

SPITALUL DE PSIHIATRIE ZAM
Str.Principală 270, Zam, 337550
Telefon : 0254-280585,
Fax: 0254-280583
spzam@rdslink.ro
www.spzam.ro

Nr. 2333/16.11.2018

**CODUL DE CONDUITA ETICA SI PROFESIONALA
AL PERSONALULUI CONTRACTUAL
DIN CADRUL SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM**

2018

**COMPARTIMENTUL JURIDIC
VIZAT PENTRU LEGALITATE**

Zam la 19.11.2018

Cașușcu E
**Spitalul de psihiatrie Zam
Comisiul de etică
România**

SPITALUL DE PSIHIATRIE ZAM

Str. Principală 270, Zam, 337550

**APROBAT,
MANAGER**

CODUL DE ETICA SI DE CONDUITA PROFESIONALĂ AL SPITALUL DE PSIHIATRIE ZAM

Capitolul I - Domeniul de aplicare si principii generale

Art. 1. - Domeniul de aplicare

- (1) Codul de conduita profesionala si de etica al SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM cuprinde un ansamblu de principii si reguli ce reprezinta valorile fundamentale in baza carora se desfasoara activitatea UNITATII.
- (2) Normele de conduita profesionala prevazute de prezentul cod de conduita sunt obligatorii pentru personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM, incadrat in baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificarile ulterioare.
- (3) Sănătatea omului este telul suprem al actului medical. Obligatia medicului consta în a apara sănătatea fizica și mentala a omului, în a usura suferinta, în respectul vieții și demnității persoanei umane, fără discriminări în funcție de varsta, sex, rasa, etnie, religie, naționalitate, condiție socială, ideologie politica sau orice alt motiv, în timp de pace, precum și în timp de război. Respectul datorat persoanei umane nu încetează nici după decesul acesteia.
- (4) În exercitarea profesiei sale, medicul acorda prioritate intereselor pacientului, care primeaza asupra oricăror alte interese.

Art. 2. - Obiective

Obiectivele prezentului cod de conduita urmaresc sa asigure:

- a) ocrotirea drepturilor pacientului;
- b) respectarea obligatiilor profesionale de catre personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM;
- c) cresterea calitatii serviciului public, o buna administrare in realizarea interesului public, precum si eliminarea birocratiei si a faptelor de coruptie din administratia publica, prin:
 - reglementarea normelor de conduita profesionala necesare realizarii unor raporturi sociale si profesionale corespunzatoare crearii si mentinerii la nivel inalt al prestigiului si a personalului UNITATII;
 - informarea publicului cu privire la conduita profesionala la care este indreptatit sa se astepte din partea personalului UNITATII;
 - crearea unui climat de incredere si respect reciproc intre pacienti si personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM

Art. 3. - Principii generale

Principiile calitatii sunt urmatoarele:

Principiul numarul 1: Orientarea catre pacient.

Spitalele depind de pacientii lor, prin urmare trebuie sa inteleaga nevoile curente si viitoare ale acestora, trebuie sa indeplineasca cerintele acestora si sa caute sa depaseasca asteptarile lor: cele mai inalte.

Principiul numarul 2: Conducerea.

Conducerea stabileste unitatea dintre obiectivul si directia spitalului. Ea trebuie sa creeze si sa pastreze un mediu intern in care persoanele devin perfect implicate in obtinerea obiectivelor spitalului.

Principiul numarul 3: Implicarea personalului

Personalul din cadrul tuturor nivelurilor ierarhice reprezinta esenta UNITATII si implicarea lor totala permite ca abilitatile lor personale sa fie utilizate in beneficiul spitalului.

Principiul numarul 4: Abordarea procesuala

Un rezultat dorit este obtinut intr-un mod mult mai eficient cand activitatile si resursele aferente destinate crearii rezultatului sunt gestionate sub forma unu proces.

Principiul numarul 5: Abordarea sistemica

Identificarea, intelegerea si gestionarea proceselor interconectate in cadrul unui sistem contribuie la eficacitatea si eficienta organizatiei in atingerea propriilor obiective.

Principiul numarul 6: Imbunatatirea continua

Imbunatatirea continua a performantei generale a UNITATII ar trebui sa fie obiectivul permanent al acestuia.

Principiul numarul 7: Abordarea factuala la luarea deciziilor

Decizii eficace sunt bazate pe analiza datelor si a informatiilor. Este important sa se faca corectii si sa se ia actiuni corective si preventive.

Principiul numarul 8: Relatii reciproc avantajoase cu furnizorii

O organizatie si furnizorii ei sunt intr-o relatie de interdependenta iar o relatie reciproc avantajoasa potenteaza capacitatea fiecarui partener de a crea valoare.

Principiile care guverneaza conduita profesionala a personalului **medical** din SPITALUL DE PSIHIATRIE ZAM sunt urmatoarele:

- (1) exercitarea profesiilor medicale se face exclusiv in respect fata de viata si de persoana umana;
- (2) in orice situatie primeaza interesul pacientului si sanatatea publica;
- (3) respectarea in orice situatie a drepturilor pacientului;
- (4) colaborarea, ori de cate ori este cazul, cu toti factorii implicati in asigurarea starii de sanatate a pacientului;
- (5) acordarea serviciilor se va face la cele mai inalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel inalt de competente, aptitudini practice si performante profesionale fara niciun fel de discriminare;
- (6) in exercitarea profesiilor medicale trebuie sa dovedeasca loialitate si solidaritate unii fata de altii in orice imprejurare, sa isi acorde colegial ajutor si asistenta pentru realizarea indatoririlor profesionale;
- (7) personalul medical trebuie sa se comporte cu cinste si demnitate profesionala si sa nu prejudicieze in niciun fel profesia sau sa submineze increderea pacientului;
- (8) prioritatea interesului pacientului - principiu conform caruia personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are indatorirea de a considera interesul pacientului mai presus decat interesul personal, in exercitarea atributiilor functiei;
- (9) asigurarea egalitatii de tratament al pacientului in fata personalului SPITALULUI, principiu conform caruia personalul are indatorirea de a aplica acelasi regim in situatii identice sau similare;

- (10) profesionalismul - principiu conform caruia personalul UNITATII are obligatia de a indeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competența, eficiența, corectitudine și conștiinciozitate;
- (11) imparțialitatea și nediscriminarea - principiu conform caruia angajații SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- (12) integritatea morală - principiu conform caruia personalului UNITATII este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
- (13) libertatea gândirii și a exprimării - principiu conform caruia personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- (14) cinstea și corectitudinea - principiu conform caruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM trebuie să fie de bunăcredință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;
- (15) deschiderea și transparența - principiu conform caruia activitățile desfășurate de angajații SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM în exercitarea atribuțiilor funcțiilor lor sunt publice și pot fi supuse monitorizării pacienților.

Art. 4. - Termeni

În înțelesul prezentei legi, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- a) personal al SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM - persoana numită într-o funcție în SPITALUL DE PSIHIATRIE ZAM în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările ulterioare;
- b) funcție - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite de SPITALUL DE PSIHIATRIE ZAM, în temeiul legii, în fișa postului;
- c) interesul pacientului - acel interes care implică garantarea și respectarea de către unitate, libertăților și intereselor legitime ale pacienților, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
- d) interes personal - orice avantaj material sau de altă natură, urmat ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul contractual prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
- e) conflict de interese - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM contravine interesului pacientului, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
- f) informație de interes public - orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitățile unei autorități publice ori instituții publice, indiferent de suportul ei;
- g) informație cu privire la date personale - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.

Capitolul II - Norme generale de conduita profesionala a personalului SPITALUL DE PSIHIATRIE ZAM

Art. 5. - Asigurarea unui serviciu public de calitate

- (1) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligatia de a asigura un serviciu public de calitate in beneficiul pacientului, prin participarea activa la luarea deciziilor si la transpunerea lor in practica, in scopul realizarii competentelor SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM, in limitele atributiilor stabilite prin fisa postului.
- (2) In exercitarea functiei personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligatia de a avea un comportament profesionist, precum si de a asigura, in conditiile legii, transparenta administrativa, pentru a castiga si a mentine increderea pacientului in integritatea, imparialitatea si eficacitatea SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM.

Art. 6. - Respectarea Constitutiei si a legilor

- (1) Angajatii SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM au obligatia ca, prin actele si faptele lor, sa respecte Constitutia, legile tarii si sa actioneze pentru punerea in aplicare a dispozitiilor legale, in conformitate cu atributiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.
- (2) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM trebuie sa se conformeze dispozitiilor legale privind restrangerea exercitiului unor drepturi, datorata naturii functiilor detinute.

Art. 7. - Loialitatea fata de SPITALUL DE PSIHIATRIE ZAM

- (1) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligatia de a apara cu loialitate prestigiul UNITATII in care isi desfasoara activitatea, precum si de a se abtine de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.
- (2) Angajatilor SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM le este interzis:
- a) sa exprime in public aprecieri neconforme cu realitatea in legatura cu activitatea SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM, cu politicile si strategiile acestuia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;
 - b) sa faca aprecieri in legatura cu litigiile aflate in curs de solutionare si in care activitatea SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are calitatea de parte, daca nu sunt abilitati in acest sens;
 - c) sa dezvaluie informatii care nu au caracter public, in alte conditii decat cele prevazute de lege;
 - d) sa dezvaluie informatiile la care au acces in exercitarea functiei, daca aceasta dezvaluire este de natura sa atraga avantaje necuvenite ori sa prejudicieze imaginea sau drepturile SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM ori ale unor angajati contractuali, precum si ale persoanelor fizice sau juridice;
 - e) sa acorde asistenta si consultanta persoanelor fizice sau juridice, in vederea promovarii de actiuni juridice ori de alta natura impotriva statului sau SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM.
- (3) Prevederile alin. (2) lit. a)-d) se aplica si dupa incetarea raportului de munca, pentru o perioada de 3 ani, daca dispozitiile din legi speciale nu prevad alte termene.
- (4) Prevederile prezentului cod de conduita nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligatia legala a personalului contractual de a furniza informatii de interes public celor interesati, in conditiile legii.

Art. 8. - Libertatea opiniilor

- (1) In indeplinirea atributiilor de serviciu angajatii SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM au obligatia de a respecta demnitatea functiei detinute, coreland libertatea dialogului cu promovarea intereselor autoritatii sau institutiei publice in care isi desfasoara activitatea.

- (2) In activitatea lor angajatii SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM au obligatia de a respecta libertatea opiniilor si de a nu se lasa influentati de considerente personale.
- (3) In exprimarea opiniilor, personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM trebuie sa aiba o atitudine concilianta si sa evite generarea conflictelor datorate schimbului de pareri.

Art. 9. - Activitatea publica

- (1) Relatiile cu mijloacele de informare in masa se asigura de catre persoanele desemnate in acest sens de conducatorul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM, in conditiile legii.
- (2) Angajatii SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM desemnati sa participe la activitati sau dezbateri publice, in calitate oficiala, trebuie sa respecte limitele mandatului de reprezentare incredintat de conducatorul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM.
- (3) In cazul in care nu sunt desemnati in acest sens, angajatii SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM pot participa la activitati sau dezbateri publice, avand obligatia de a face cunoscut faptul ca opinia exprimata nu reprezinta punctul de vedere oficial al SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM.

Art. 10. - Folosirea imaginii proprii

In considerarea functiei pe care o detine, personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligatia de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii in actiuni publicitare pentru promovarea unei activitati comerciale, precum si in scopuri electorale.

Art. 11. - Cadrul relatiilor in exercitarea atributiilor functiei

- (1) In relatiile cu personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM, precum si cu persoanele fizice sau juridice, angajatii institutiei sunt obligati sa aiba un comportament bazat pe respect, buna-credinta, corectitudine si amabilitate.
- (2) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligatia de a nu aduce atingere onoarei, reputatiei si demnitatii persoanelor din cadrul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM, precum si ale persoanelor cu care intra in legatura in exercitarea functiei, prin:
- intrebuintarea unor expresii jignitoare;
 - dezvaluirea aspectelor vietii private;
 - formularea unor sesizari sau plangeri calomnioase.
- (3) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM trebuie sa adopte o atitudine impartiala si justificata pentru rezolvarea clara si eficienta a problemelor pacientilor. Personalul contractual are obligatia sa respecte principiul egalitatii pacientilor in fata legii si a SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM, prin:
- promovarea unor solutii coerente, conform principiului tratamentului nediferentiat, raportate la aceeasi categorie de situatii de fapt;
 - eliminarea oricarei forme de discriminare bazate pe aspecte privind nationalitatea, convingerile religioase si politice, starea materiala, sanatatea, varsta, sexul sau alte aspecte.

Art. 12. - Conduita in cadrul relatiilor internationale

- (1) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM care reprezinta autoritatea sau institutia publica in cadrul unor organizatii internationale, institutii de invatamant, conferinte, seminarii si alte activitati cu caracter international are obligatia sa promoveze o imagine favorabila tarii si a SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM.

- (2) În relațiile cu reprezentanții altor state, angajații SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM au obligația de a nu exprima opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.
- (3) În deplasările în afara țării, personalul UNITĂȚII este obligat să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și să respecte legile și obiceiurile țării gazdă.

Art. 13. - Participarea la procesul de luare a deciziilor

- (1) În procesul de luare a deciziilor angajații SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.
- (2) Angajații SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM au obligația de a nu promite luarea unei decizii de către unitate, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

Art. 14. - Obiectivitate în evaluare

- (1) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, conducerea SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul din subordine.
- (2) Personalul de conducere al SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.
- (3) Personalul contractual de conducere are obligația de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea în funcțiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute la art. 3.

Art. 15. - Utilizarea resurselor publice

- (1) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.
- (2) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând UNITĂȚII numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute.
- (3) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.
- (4) Personalului SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM care desfășoară activități publicistice în interes personal sau activități didactice îi este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica autorității sau a instituției publice pentru realizarea acestora.

Capitolul III Responsabilitatea personala, integritatea si independenta profesionala

Art. 16. - Responsabilitatea personala, integritatea si independenta profesionala a medicului:

(1) Despre independenta profesională a medicului și responsabilitate:

- a) Medicul are independenta profesională absolută, libertatea absolută a prescripțiilor și actelor medicale pe care le considera necesare, în limitele competenței sale, și este răspunzător pentru acestea. În cazul limitării prin constrângeri administrative și/sau economice a independentei sale, medicul nu este răspunzător;
- b) Medicul nu va garanta vindecarea afecțiunii pentru care pacientul s-a adresat;
- c) În activitatea medicală ce se desfășoară în echipa, răspunderea pentru actele medicale aparține șefului echipei, în limitele atribuțiilor administrative de coordonare, și medicului care efectuează direct actul medical, în limitele competenței sale profesionale și rolului care i-a fost atribuit de șeful echipei. În echipele interdisciplinare, șeful echipei se considera a fi medicul din specialitatea în care s-a stabilit diagnosticul major de internare, dacă nu există reglementări speciale care să prevadă altfel;
- d) Încredințarea totală sau parțială a obligațiilor proprii către alte persoane, în lipsa controlului personal, constituie abatere deontologică;
- e) Exprimarea consimțământului informat al pacientului pentru tratament nu înlătură responsabilitatea medicului pentru eventualele greșeli profesionale;

(2) Secretul profesional:

- a) Secretul profesional este obligatoriu, cu excepția situațiilor prevăzute de lege;
- b) Face obiectul secretului profesional tot ceea ce medicul, în timpul exercitării profesiei sale, a aflat direct sau indirect în legătura cu viața intimă a bolnavului, a familiei, a aparținătorilor, precum și probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstanțe în legătura cu boala. Secretul profesional persistă și după terminarea tratamentului sau decesul pacientului;
- c) Secretul profesional trebuie păstrat și față de aparținători, dacă pacientul nu dorește altfel;
- d) Secretul profesional trebuie păstrat față de colegi, cadre sanitare și instituțiile medicale care nu sunt implicate în actul medical al pacientului în cauză;
- e) În comunicările științifice cazurile vor fi în așa fel prezentate încât identitatea bolnavului să nu poată fi recunoscută;
- f) În cazul în care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass-media la pacient numai cu acceptul acestuia. Medicii sunt obligați să ia toate măsurile în așa fel încât accesul mass-media la pacient să se facă numai cu acceptul medicului curant și al pacientului. Acordarea de informații cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant și al șefului unității medicale;
- g) Evidențele medicale trebuie păstrate ca materiale secrete profesionale;

(3) Reguli generale de comportament în activitatea medicală:

- a) Medicul nu poate trata un pacient fără a-l examina medical în prealabil, personal. Numai în cazuri excepționale, de urgență sau în cazuri de forță majoră (îmbolnăviri pe nave maritime aflate în mers, pe avioane în zbor, locuri inaccesibile în timp util) se vor da indicații de tratament prin mijloace de telecomunicații;
- b) Medicul poate executa o activitate medicală doar dacă are pregătire și practica suficientă pentru aceasta. Aceasta prevedere nu se aplică în cazuri de urgență vitală, care nu poate fi rezolvată altfel;

- c) Medicul poate utiliza numai aparate de diagnostic sau tratament autorizate și pentru manuirea cărora are pregătire ori suficiența practică;
- d) Dacă în urma examinării sau în cursul tratamentului medicul considera că nu are suficiente cunoștințe ori experiența pentru a asigura o asistență corespunzătoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alți specialiști sau va îndruma bolnavul către aceștia;
- e) În caz de pericol de moarte iminent, medicul va rămâne lângă pacient atât timp cât este nevoie de ajutorul lui profesional;
- f) Pacientul nevindecabil va fi tratat cu aceeași grijă și aceeași atenție ca și cel care are șanse de vindecare;
- g) Medicul va informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentului necesar și a șanselor de însănătoșire. Medicul va evita să trezească prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decât este ea în realitate;
- h) Medicul va păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale ale bolnavului, exprimându-și părerea numai dacă este solicitat și numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății bolnavului;
- i) Medicul nu trebuie să se implice în problemele legate de interesele materiale din familia bolnavului sau;

(5) Întreținerea și folosirea cunoștințelor profesionale. Educația medicală continuă:

- a) Medicii au datoria de a-și perfecționa continuu cunoștințele profesionale;
- b) În folosirea unor metode terapeutice noi trebuie să primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decât după evaluarea raportului risc-beneficiu;

(6) Integritatea și imaginea medicului:

- a) Medicul trebuie să fie model de comportament etico-profesional, contribuind la creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiunii medicale pentru a merita stima și încrederea pacienților și a colaboratorilor;
- b) Medicul nu trebuie să se folosească de un mandat electiv, o funcție administrativă sau de alte autorități pentru a-și crește clientela;
- c) Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregătirii sale profesionale;
- d) Informările privind serviciile medicale sunt acceptate, cu condiția să fie corecte, și se pot referi la sediul profesional, orele de funcționare, conducerea instituției medicale, specialitatea și titlul medicului, metodele de diagnostic și tratament folosite (aceste informații trebuie să se refere numai la metode de diagnostic și tratament fundamentate științific și acceptate în lumea medicală. Nu trebuie să conțină informații eronate sau care ar putea induce pacienții în eroare), tarifele percepute (aceste informații nu trebuie să inducă pacienților impresia că neapelarea la serviciile medicului respectiv le poate pune în pericol starea de sănătate fizică sau psihică);
- e) Medicul nu poate face reclama unor medicamente sau bunuri medicale de consum. Menționarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale în cuprinsul unor articole, cărți, făcută în scop științific, nu se considera reclama;
- f) Medicul nu trebuie să facă propagandă în mediile nemedicale sau chiar medicale unor procedee de diagnostic ori tratament insuficient probate, fără să sublinieze și rezervele ce se impun;
- g) Este contrară eticii înțelegerea dintre doi medici, între medic și farmacist sau între medic și un cadru auxiliar pentru obținerea de avantaje materiale;
- h) Este interzisă medicului practician implicarea în distribuirea unor remedii, aparate sau produse medicamentoase autorizate ori neautorizate;

- i) Este interzisă practicarea de către medic a unor activități care dezonorează profesia medicală. Orice medic trebuie să se abțină, chiar în afară vieții profesionale, de la acte de natură să ducă la descoperirea acestora;
- j) Medicul nu poate fi obligat să își exercite profesia în condiții ce ar putea compromite calitatea îngrijirilor medicale și a actelor sale profesionale, cu excepția urgențelor medico-chirurgicale vitale;
- k) Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practică nestiințifică este interzisă;
- l) Este interzisă acordarea de facilități, colaborarea sau sprijinirea oricărei persoane care practică ilegal medicina. Medicul are obligația de a sesiza existența unor astfel de situații colegiului teritorial al medicilor;

(7) Onorarii și atragerea bolnavilor

- a) Este interzisă emiterea oricărui document medical care ar aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit;
- b) Este interzisă medicului practicarea concurenței neloiale, inclusiv prin practicarea unor tarife minime, vadit disproportionale față de costul real al serviciului medical, în scopul atragerii clientelei. Este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice, cu informarea colegiului teritorial al medicilor cel mai târziu la 3 zile după acordarea asistenței medicale;

(8) Respectarea drepturilor persoanei

- a) Medicul trebuie să respecte dreptul persoanei în privința opțiunii libere asupra medicului sau curant și chiar să faciliteze aceasta posibilitate;
- b) Un medic care este solicitat sau are obligația să examineze o persoană privată de libertate ori să dea îngrijiri în mediu carceral nu poate nici direct, nici indirect, fie și numai prin simpla prezență, să cauzioneze sau să favorizeze atingerea integrității fizice ori psihice a vreunui deținut, inclusiv a demnității acestuia. Dacă medicul constată că persoana privată de libertate a suportat maltratare, are obligația să informeze autoritatea judiciară;

(9) Relația cu pacientul

- a) Exercițiul profesiei medicale nu trebuie făcută impersonal, ci încercând stabilirea unei relații umane cu pacientul, pentru că, la nevoie, compasiunea din partea medicului să nu pară un act formal;
- b) Este interzis ca medicul curant să întrețină relații sexuale cu pacienții săi sau să-i supună pe aceștia unor acte degradante pentru ființa umană;
- c) Medicul trebuie să dea dovadă de diligență maximă în stabilirea diagnosticului, tratamentul adecvat și în evitarea complicațiilor previzibile la pacientul aflat în îngrijirea sa;
- d) Prescripțiile medicale trebuie formulate cât mai clar, medicul asigurându-se că a fost înțeles complet de către bolnav și anturajul acestuia, mergând până la încercarea de a supraveghea executarea tratamentului;
- e) Din momentul în care a răspuns unei solicitări, medicul este automat angajat moral să asigure bolnavului în cauza îngrijiri conștiincioase și devotate, inclusiv prin trimiterea pacientului la o unitate medicală sau la un specialist cu competențe superioare;
- f) Medicul curant are obligația de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului sau obținerea drepturilor sale ce decurg din starea de boală;

(10) Consimțământul

- a) Pentru orice intervenție medicală diagnostică sau terapeutică este necesar consimțământul informat al pacientului;
- b) Consimțământul pacientului va fi exprimat în condițiile legii;
- c) Consimțământul va fi dat după informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile și beneficiile acestora;
- d) În situația pacienților minori, incompetenți sau care nu își pot exprima voința, consimțământul va aparține reprezentanților legali. Dacă medicul curant apreciază ca decizia reprezentantului legal nu este în interesul pacientului, se constituie o comisie de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul și a lua decizia;
- e) În situații de urgență, când este pusă în pericol viața pacientului, iar acesta nu își poate exprima voința și rudele sau reprezentanții legali nu pot fi contactați, consimțământul este implicit, iar medicul va face tot ceea ce este posibil pentru salvarea pacientului, urmând ca informarea acestuia să se facă ulterior;
- f) Prognosticul grav va fi împărtășit pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia. Prognosticul va fi dezvăluit și familiei doar dacă pacientul consimte la aceasta. În cazul în care se considera că dezvăluirea prognosticului infaust va dăuna pacientului sau atunci când acesta nu dorește să afle, prognosticul poate fi dezvăluit familiei;

(11) Probleme ale îngrijirii minorilor

- a) Medicul trebuie să fie apărătorul intereselor medicale ale copilului bolnav atunci când apreciază că starea de sănătate a copilului nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată de anturaj;
- b) Dacă medicul apreciază că un minor este victima unei agresiuni sau privațiuni, are obligația de a-l proteja uzând de prudență și anunțând autoritatea competentă;

(12) Eliberarea de documente

- a) Este interzisă eliberarea pentru bolnav a unor certificate de competență sau a unor rapoarte tendențioase. Orice act medical va oglindi realitatea obiectivă;
- b) Medicul poate emite certificate, atestate și documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatări și a examenelor necesare în acest scop. Este interzis ca informațiile medicale să fie prezentate deformat sau ascunse. Documentele medicale vor respecta forma prevăzută de lege. Documentele medicale nu trebuie să conțină mai multe date decât este necesar scopului pentru care acestea sunt întocmite și eliberate;
- c) Persoana la care se referă documentul medical emis are dreptul de a fi informată cu privire la conținutul acestuia;

Art. 17. - Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a asistentilor medicali generaliști, moșelor și asistentilor medicali:

- (1) Asistentul medical generalist, moșea și asistentul medical trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională;
- (2) Asistentul medical generalist, moșea și asistentul medical au obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia;

- (3) În caz de pericol public, asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical nu au dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.
- (4) Asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale;
- (5) Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenții medicali generalisti, moasele și asistenții medicali din sistemul public sau privat încheie o asigurare de răspundere civilă pentru greșeli în activitatea profesională;
- (6) Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșala deontologică;
- (7) Asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, minimalizând terminologia de specialitate pe înțelesul acestora;
- (8) Asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense, altele decât formele legale de plată.

Capitolul IV – Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții

Art. 18. - Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții pentru medici

(1) Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii. Confraternitatea

- a) Medicul va trebui să își trateze confratii așa cum ar dori el însuși să fie tratat de ei. În baza spiritului de corp, medicii își datorează asistența morală.
- b) Schimbul de informații între medici privind pacienții trebuie să se facă obiectiv și în timp util, în așa fel încât asistența medicală a pacienților să fie optimă.
- c) Dacă un medic are neînțelegeri cu un confrate, trebuie să prevaleze concilierea potrivit Statutului Colegiului Medicilor din România.
- d) Este interzisă răspândirea de comentarii ce ar putea să prejudicieze reputația profesională a unui confrate. Medicii trebuie să ia apărarea unui confrate atacat pe nedrept.
- e) Constituie încălcarea a regulilor etice blamarea și defăimarea colegilor (critica pregătirii sau activității lor medicale) în fața bolnavilor, apartinatorilor, a personalului sanitar etc., precum și orice expresie sau act capabil să zdruncine încrederea în medicul curant și autoritatea acestuia.
- f) Atunci când un medic ia cunoștință despre greșeli etice sau profesionale care aduc atingere imaginii profesiei, comise de către un coleg, trebuie să ia atitudine cu tact, încercând să discute problema cu confratele în cauză. Dacă aceasta nu da rezultate, medicul are obligația să discute cazul în cadrul Colegiului Medicilor din România, înainte de a se adresa autorităților competente.

(2) Consultul medical

- a) Ori de câte ori medicul considera necesar să ceară părerea unui coleg pentru elucidarea diagnosticului, formularea planului terapeutic sau a indicației unei intervenții, acesta va propune, de acord cu bolnavul sau apartinatorii lui și ținând cont de preferințele acestuia, un consult cu alți confrati.

- b) Consultul este organizat de medicul curant și este recomandabil ca medicii chemați pentru consult să examineze bolnavul în prezența medicului curant. Apoi medicii se retrag pentru a discuta cazul. După ce au căzut de acord, medicul curant comunica bolnavului sau aparținătorului rezultatul consultului. Dacă există divergențe de păreri, se va proceda, după caz, la completarea examenelor, internarea în spital, lărgirea consultului prin invitarea altor specialiști etc.
- c) În consultul medical se va păstra o atmosferă de stimă și respect reciproc, nu se va manifesta superioritate față de medicul curant. Discuția cazului și observațiile critice nu se vor face în fața bolnavului sau a altor persoane străine, chiar dacă este vorba de medici subordonați.
- d) Un medic care a fost chemat pentru un consult nu trebuie să revadă ulterior pacientul din proprie inițiativă și fără aprobarea medicului curant.
- e) În cazul colaborării mai multor medici pentru examinarea sau tratamentul aceluiași pacient, fiecare medician își asumă responsabilitatea personală. Este interzis transferul de sarcini și responsabilități privind indicațiile de investigații, prescrierea de medicamente sau concedii medicale către alți medici care nu au participat la consultul medical.
- f) Dacă în urma unui consult avizul celor chemați diferă fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat. Medicul curant este liber să se retragă dacă părerea medicilor chemați la consult prevalează în opinia pacientului sau a anturajului acestuia.
- g) Pacientul aflat în tratamentul unui coleg poate fi asistat de orice confrate pentru probleme incidente urgente, cu informarea prealabilă sau ulterioară a medicului.
- h) Dacă propunerea pentru un consult medical vine din partea pacientului sau a anturajului acestuia, medicul are obligația organizării modalității de consult. În cazul în care medicul curant nu este de acord, se poate retrage fără explicații. În urma consultului se va redacta un document semnat de participanți. Dacă documentul nu este redactat, se considera ca participanții la consult susțin punctul de vedere al medicului curant.

(3) Raporturi cu alți profesioniști sanitari

- a) Medicii vor avea raporturi bune, în interesul pacienților, cu ceilalți profesioniști din domeniul medical.
- b) Obligații față de Colegiul Medicilor din România
- c) Medicii membri ai Colegiului Medicilor din România trebuie să susțină organizația din toate punctele de vedere.
- d) Medicul aflat în ancheta profesională este obligat să colaboreze cu persoanele desemnate de colegiu și să furnizeze toate datele solicitate în vederea încheierii investigației în cel mult 14 zile de la solicitare.

Art. 19. - Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții pentru asistentul medical generalist, moasa și asistentul medical

Raporturile profesionale cu alți profesioniști din domeniul sanitar

- (1) În baza spiritului de echipă, asistenții medicali generalisti, moasele și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.
- (2) Constituie încălcări ale regulilor etice:
 - a) jignirea și calomnierea profesională;
 - b) blamarea și defaimarea profesională;
 - c) orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist, a moasei și a asistentului medical.

- (3) In cazul unor neintelegeri, in considerarea calitatii profesionale, conflictul in prima instanta trebuie mediat de biroul consiliului judetean, la nivel judetean/municipiului Bucuresti, si de Biroul executiv, la nivel national.
- (4) Daca acesta persista, cei implicati se pot adresa Comisiei de etica si deontologie sau justitiei, fiind interzisa perturbarea activitatii profesionale din aceste cauze.
- (5) In cazul in care se constata incalcari ale regulilor etice, se urmeaza procedura de sanctionare, conform prevederilor Statutului Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania, adoptat prin Hotararea Adunarii generale nationale a Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania.
- (6) In cazul colaborarii mai multor asistenti medicali generalisti, moase si asistenti medicali pentru examinarea, tratamentul sau ingrijirea aceluiasi pacient, fiecare practician isi asuma responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionale in dreptul fiecarei manevre sau tehnici executate personal.
- (7) In interesul pacientilor, asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali vor avea relatii de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnitatii si onoarei profesionale.

Raporturile profesionale cu institutiile

- (1) Angajatorul trebuie sa asigure conditii optime asistentului medical generalist, moasei si asistentului medical in exercitarea profesiei.
- (2) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical aduc la cunostinta persoanelor competente si autoritatilor competente orice circumstanta care poate prejudicia ingrijirea sau calitatea tratamentelor, in special in ceea ce priveste efectele asupra persoanei sau care limiteaza exercitiul profesional.
- (3) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical, in concordanta cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le indeplinesc, contribuie la orientarea politicilor si dezvoltarea sistemului de sanatate.

Capitolul V – Situatii speciale

Art. 20. - Reguli privind cercetarea medicală pe subiecti umani

- (1) Cercetarea medicală pe subiecti umani se face cu respectarea prevederilor convențiilor și declarațiilor internaționale la care România este parte semnatară.
- (2) Medicul implicat în cercetarea biomedicală are datoria de a promova și proteja viața, sănătatea, intimitatea și demnitatea subiectilor umani care participa la cercetare.
- (3) În desfășurarea cercetării medicale pe subiecti umani trebuie acordată o protecție deosebită populațiilor vulnerabile, cum ar fi:
- persoane dezavantajate din punct de vedere economic și medical;
 - persoane care nu își pot da consimțământul pentru participarea într-o cercetare medicală (minori, persoane incompetente, persoane care datorită stării lor nu își pot exprima voința);

- c) persoane care sunt susceptibile a-și da consimțământul sub presiune (de exemplu, persoane în detenție, militari);
 - d) persoane care nu beneficiază personal din cercetare;
 - e) persoane pentru care cercetarea medicală este combinată cu îngrijirea medicală.
- (4) În cercetarea pe subiecți umani, binele individului primează asupra binelui societății în general și al științei.
- (5) Cercetarea medicală în scopul progresului medical trebuie să se facă doar în ultima instanță pe subiecți umani. Aceasta trebuie să se efectueze în conformitate cu datele științifice existente, cu alte surse relevante de informare și cu datele obținute din experimentarea pe animale, atunci când aceasta este posibilă.
- (6) Principalul scop al cercetării medicale pe subiecți umani este de a îmbunătăți metodele profilactice, diagnostice și de tratament, înțelegerea etiologiei și a patogenizei unei afecțiuni.
- (7) Nu se poate întreprinde nici o cercetare pe o persoană, decât dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:
- a) nu există nici o metodă alternativă la cercetarea pe ființe umane, de eficacitate comparabilă;
 - b) riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;
 - c) proiectul de cercetare a fost aprobat de instanța competentă după ce a făcut obiectul unei examinări independente asupra pertinentei sale științifice, inclusiv al unei evaluări a importanței obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
 - d) persoana pe care se face cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor pentru protecția sa;
 - e) există consimțământul participanților.
- (8) Protocolul cercetării trebuie să fie evaluat de o comisie de etică, formată din persoane independente față de cercetători sau sponsori. Comisia de etică efectuează evaluarea proiectului trebuie să fie informată cu privire la desfășurarea cercetării și are dreptul de a monitoriza cercetările în derulare.
- (9) Cercetarea medicală pe subiecți umani trebuie să fie efectuată numai de către persoane calificate în acest sens. Aceasta persoană are reponsabilitatea privind subiecții implicați în cercetare, chiar dacă aceștia și-au exprimat consimțământul informat pentru participare.
- (10) Experimentul clinic (cercetarea fără scop terapeutic) este admisibil din punct de vedere etic dacă nu comportă nici un risc serios previzibil. Cercetătorii care conduc experimentul clinic sunt obligați să îl întrerupă dacă apare pericolul vătămării sănătății subiectului sau când acesta cere sistarea experimentului. Cercetarea medicală pe subiecți umani se poate derula doar dacă potențialele beneficii sunt superioare riscurilor.
- (11) Impunerea cu forță sau prin inducerea în eroare a experimentului pe om constituie o gravă încălcare a principiilor eticii medicale. Participarea subiecților umani în cercetare se poate face numai voluntar și numai după ce aceștia au fost informați adecvat cu privire la: scopurile, metodele cercetării, riscurile și beneficiile anticipate. De asemenea, subiecții trebuie informați că se pot retrage oricând din cercetare, fără ca acest lucru să îi prejudicieze în vreun fel. Consimțământul informat al participanților trebuie luat cu respectarea prevederilor legale.
- (12) Refuzul unui pacient de a participa într-o cercetare nu trebuie să influențeze calitatea relației medic-pacient.
- (13) În cazul minorilor, consimțământul va fi obținut de la aparținători sau de la reprezentantul legal, fiind necesar și acceptul minorului de a participa în cercetare. Este necesar un maximum de prudență în a utiliza minorii în experimentele medicale și numai dacă riscurile sunt minime.
- (14) În cazul persoanelor incompetente sau incapabile de a-și exprima voința, consimțământul va fi obținut de la aparținători sau de la reprezentanții legali.
- (15) Incluziunea în cercetarea medicală a subiecților incompetenți sau care nu își pot exprima voința se va face numai atunci când cercetarea nu poate fi efectuată folosindu-se persoane competente (condiția

fizica sau psihică ce împiedica obținerea consimțământului informat este o caracteristică necesară a populației incluse în studiu) și numai dacă riscurile sunt minore.

(16) Medicul trebuie să ia toate măsurile necesare pentru protejarea intimității subiecților participanți în cercetare, pentru păstrarea confidențialității informațiilor despre subiecți, și trebuie să minimalizeze pe cât posibil impactul cercetării asupra integrității fizice, mentale și a personalității acestora.

(17) Cercetările făcute în scop terapeutic constituie aplicarea pentru prima dată la om a unor procedee medicale sau chirurgicale și se vor face exclusiv în scop curativ. În asemenea cercetări trebuie să existe o proportionalitate justă, în favoarea bolnavului, între riscurile procedeeului nou și gravitatea cazului; pericolele posibile ale procedeeului nou să nu întreaacă în gravitate evoluția probabila a bolii de baza sau a tratamentelor cunoscute și aplicate până în prezent.

(18) Folosirea unui placebo în cercetări medicale combinate cu îngrijirea pacienților este admisă numai atunci când nu există metode profilactice, diagnostice sau terapeutice demonstrate pentru subiecții participanți ori atunci când pacienții care primesc placebo nu sunt expuși unor riscuri suplimentare.

(19) Participanții într-o cercetare medicală trebuie să aibă acces la beneficiile rezultate din aceasta, după încheierea cercetării.

(20) Publicarea rezultatelor unei cercetări medicale pe subiecți umani se va face cu respectarea acuratetei datelor și numai în condițiile în care sunt respectate normele etice naționale și internaționale care guvernează cercetarea medicală pe subiecți umani.

(21) Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.

(22) În toate cazurile de cercetări clinice, pentru verificarea pe om a eficacității unor metode de diagnostic sau de tratament se va respecta riguros condiția consimțământului voluntar al subiectului.

(23) Experimentarea umană trebuie să respecte un număr de reguli:

- a) să fie precedată de o serioasă experimentare pe animal;
- b) subiectul să accepte voluntar, să fie major, în stare de libertate și perfect informat despre riscuri;
- c) în cazul unor maladii incurabile, la subiecți în stadiul terminal, remediul nu trebuie să provoace suferințe suplimentare și să existe șanse rezonabile de a fi util;
- d) nu pot fi experimentate remedii care ar altera psihicul sau conștiința morală.

(24) Se interzice orice activitate terapeutică sau experimentală pe om din simple rațiuni de orgoliu profesional ori științific, de al cărei rezultat nu poate beneficia majoritatea indivizilor sau care lezează principiile culturale ori morale ale comunității.

(25) Experimentele privind clonarea ființei umane sunt interzise.

Art. 21. - Situația bolnavului psihic

(1) Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistența medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

(2) Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărată de daunele pe care ar putea să le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnica sau manevra de îngrijire și tratament, de maltratarile din partea altor pacienți sau persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

(3) a) Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consimțământul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

b) Nu este necesară obținerea consimțământului în condițiile prevăzute la alin. (1) atunci când este necesară intervenția de urgență.

c) Pacientul are dreptul sa refuze sau sa opreasca o interventie medicala, dupa caz, asumandu-si in scris raspunderea pentru decizia sa; consecintele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, daca intreruperea tratamentului sau a ingrijirilor are drept consecinta punerea in pericol a vietii pacientului.

(4) Orice persoana care sufera de tulburari psihice trebuie tratata cu omenie si respectul demnitatii umane si trebuie sa fie aparata impotriva oricaror forme de exploatare economica, sexuala sau de alta natura, impotriva tratamentelor vatamatoare si degradante. Nu este admisa nicio discriminare bazata pe o tulburare psihica.

Art. 22. - Prescrierea, eliberarea pe baza unei retete medicale si administrarea drogurilor

(1) Prescrierea, eliberarea pe baza unei retete medicale si administrarea drogurilor, in alte conditii decat cele prevazute de lege, constituie infractiune.

Art. 23 - Situatiile pacientilor infectati cu HIV sau bolnavi de SIDA

(1) a) Pacientii infectati cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la ingrijire si tratament medical in mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical fiind obligati sa asigure ingrijirile de sanatate si tratamentele prescrise acestor pacienti.

b) Pastrarea confidentialitatii asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical care au in ingrijire, supraveghere si/sau tratament astfel de persoane.

c) Intre specialistii medico-sanitari, informatiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie sa fie comunicate.

Capitolul VI - Educatia medicala continua

Art. 24. - In vederea cresterii gradului de pregatire profesionala, asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali au obligatia sa efectueze cursuri si alte forme de educatie continua acreditate de Ordinul Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania, denumit in continuare OAMGMAMR, precum si alte forme de educatie continua prevazute de lege pentru indeplinirea numarului minim de credite anual necesar reactualizarii exercitarii profesiei.

Capitolul VII - Obligatii etice si deontologice

Art. 25 Atributiile consiliului etic sunt urmatoarele:

a) promovează valorile etice medicale și organizaționale în rândul personalului medico-sanitar, auxiliar și administrativ al spitalului;

- b) identifică și analizează vulnerabilitățile etice și propune managerului adoptarea și implementarea măsurilor de prevenție a acestora la nivelul spitalului;
- c) primește din partea managerului UNITATII sesizările adresate direct Consiliului etic și alte sesizări transmise UNITATII care conțin spețe ce cad în atribuțiile Consiliului;
- d) analizează, cu scopul de a determina existența unui incident de etică sau a unei vulnerabilități etice, spețele ce privesc:
1. (i) cazurile de încălcare a principiilor morale sau deontologice în relația pacient - cadru medico-sanitar și auxiliar din cadrul spitalului, prevăzute în legislația specifică;
 2. (ii) încălcarea drepturilor pacienților de către personalul medico-sanitar și auxiliar, prevăzute în legislația specifică;
 3. (iii) abuzuri săvârșite de către pacienți sau personalul medical asupra personalului medico-sanitar și auxiliar, prevăzute în legislația specifică;
 4. (iv) nerespectarea demnității umane;
- e) emite avize etice, ca urmare a analizei situațiilor definite de lit. d);
- f) sesizează organele abilitate ale statului ori de câte ori consideră că aspectele unei spețe pot face obiectul unei infracțiuni, dacă acestea nu au fost sesizate de reprezentanții UNITATII sau de către petent;
- g) sesizează Colegiul Medicilor ori de câte ori consideră că aspectele unei spețe pot face obiectul unei situații de malpraxis;
- h) asigură informarea managerului și a Compartimentului de integritate din cadrul Ministerului Sănătății privind conținutul avizului etic. Managerul poartă răspunderea punerii în aplicare a soluțiilor stabilite de avizul etic;
- i) întocmește conținutul comunicărilor adresate petenților, ca răspuns la sesizările acestora;
- j) emite hotărâri cu caracter general ce vizează spitalul;
- k) aprobă conținutul rapoartelor întocmite semestrial și anual de secretarul Consiliului etic;
- l) analizează rezultatele implementării mecanismului de feedback al pacientului;
- m) analizează și avizează regulamentul de ordine interioară al UNITATII și face propuneri pentru îmbunătățirea acestuia;
- n) analizează din punctul de vedere al vulnerabilităților etice și de integritate și al respectării drepturilor pacienților și oferă un aviz consultativ comisiei de etică din cadrul spitalului, pentru fiecare studiu clinic desfășurat în cadrul spitalului;
- o) oferă, la cerere, consiliere de etică pacienților, aparținătorilor, personalului medico-sanitar și auxiliar.

Art. 26 Atribuțiile președintelui Consiliului etic

- a) convoacă Consiliul etic, prin intermediul secretarului,
- b) prezidează ședințele Consiliului etic, cu drept de vot;
- c) avizează, prin semnătură, documentele emise de către Consiliul etic și rapoartele periodice;
- d) informează managerul spitalului, în termen de 7 zile lucrătoare de la vacantarea unui loc în cadrul Consiliului etic, în vederea completării componenței acestuia.

Art. 27 Atribuțiile secretarului Consiliului etic

Atribuțiile secretarului Consiliului etic sunt următoarele:

- a) deține elementele de identificare - antetul și ștampila Consiliului etic - în vederea avizării și transmiterii documentelor;
- b) asigură redactarea documentelor, înregistrarea și evidența corespondenței, a sesizărilor, hotărârilor și avizelor de etică;
- c) introduce sesizările primite în sistemul informatic securizat al Ministerului Sănătății, în termen de o zi lucrătoare de la înregistrarea acestora, și asigură informarea, după caz, a membrilor Consiliului etic și a managerului UNITATII prin mijloace electronice, cu privire la acestea;
- d) realizează, gestionează și actualizează baza de date privind sesizările, avizele, hotărârile Consiliului etic și soluționarea acestora de către manager;
- e) informează președintele cu privire la sesizările primite în vederea convocării Consiliului etic;
- f) convoacă membrii Consiliului etic ori de câte ori este necesar, la solicitarea președintelui, cu cel puțin două zile lucrătoare înaintea ședințelor;
- g) asigură confidențialitatea datelor cu caracter personal;
- h) întocmește procesele-verbale ale ședințelor Consiliului etic;
- i) asigură trimestrial informarea membrilor Consiliului etic și a managerului UNITATII cu privire la rezultatele mecanismului de feedback al pacientului, atât prin comunicare electronică, cât și prezentarea rezultatelor în cadrul unei ședințe;
- j) asigură postarea lunară pe site-ul UNITATII a informațiilor privind activitatea Consiliului etic (lista sesizărilor, a avizelor și hotărârilor etice, rezultatul mecanismului de feedback al pacientului) dacă este cazul;
- k) formulează și/sau colectează propunerile de îmbunătățire a activității Consiliului sau UNITATII și le supune aprobării Consiliului etic;
- l) întocmește raportul semestrial al activității desfășurate, în primele 7 zile ale lunii următoare semestrului raportat, și îl supune avizării președintelui și ulterior aprobării managerului;

- m) întocmește raportul anual al activității desfășurate și Anuarul etic, în primele 15 zile ale anului următor celui raportat, și îl supune avizării președintelui și aprobării managerului;
- n) pune la dispoziția angajaților Anuarul etic, care constituie un manual de bune practici la nivelul spitalului.

Art. 28 - Obligatia acordarii ingrijirilor medicale

- (1) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical, in exercitarea profesiei, nu pot face discriminari pe baza rasei, sexului, varstei, apartenentei etnice, originii nationale sau sociale, religiei, optiunilor politice sau antipatiei personale, a conditiei sociale fata de pacienti.
- (2) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical au obligatia de a lua masuri de acordare a primului ajutor.
- (3) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical au obligatia sa acorde asistenta medicala si ingrijirile necesare in limita competentei lor profesionale.
- (4) In caz de calamitati naturale (cutremure, inundatii, epidemii, incendii) sau accidentari in masa (naufragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical sunt obligati sa raspunda la chemare, sa isi ofere de bunavoie serviciile de ingrijire, imediat ce au luat cunostinta despre eveniment.
- (5) a) Vointa pacientului in alegerea asistentului medical generalist, a moasei si a asistentului medical trebuie intotdeauna respectata, indiferent care ar fi sensul acesteia.
- b) Daca pacientul se afla intr-o stare fizica sau psihica ce nu ii permite exprimarea lucida a vointei, apartinatorii sau apropiatii celui suferind trebuie preveniti si informati corect, pentru a hotari in numele acestuia, cu exceptia imposibilitatii (de identificare, de comunicare, de deplasare etc.) sau a urgentelor.
- (6) Daca in urma examinarii sau in cursul ingrijirilor asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical considera ca nu au suficiente cunostinte sau experienta pentru a asigura o asistenta corespunzatoare, se vor consulta cu alti colegi sau vor indruma bolnavul catre alti specialisti.
- (7) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical vor pastra o atitudine de stricta neutralitate si neamestec in problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimandu-si parerea numai daca interventia este motivata de interesul sanataii pacientului, cu consimtamantul prea abil al acestuia.
- (8) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical pot refuza acordarea unor ingrijiri catre pacient atunci cand refuzul este justificat de interesul sanataii pacientului, cu exceptia situatiilor de urgenta.

Art. 29. - Respectarea drepturilor pacientului

- (1) Pacientul are urmatoarele drepturi: dreptul la informatia medicala, dreptul la consimtamant, dreptul la confidentialitatea informatiilor si viata privata, drepturi in domeniul reproducerii, drepturi la tratament si ingrijiri medicale.

Art. 30. - Consimtamantul

(1) O interventie medicala nu se poate efectua decat dupa ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, in cunostinta de cauza, si-a dat consimtamantul. Pacientul are dreptul sa refuze sau sa opreasca o interventie medicala, asumandu-si in scris raspunderea pentru decizia sa; consecintele refuzului sau, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului

(2) Consimtamantul pacientului sau, dupa caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, pastrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul sau, in vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) in cazul supunerii la orice fel de interventie medicala;
- c) in cazul participarii sale la invatamantul medical clinic si la cercetarea stiintifica;
- d) in cazul fotografierii sau filmarii sale intr-o unitate medicala;
- e) in cazul donarii de sange in conditiile prevazute de lege.

(3) Consimtamantul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, dupa caz, nu este obligatoriu in urmatoarele situatii:

- a) cand pacientul nu isi poate exprima vointa, dar este necesara o interventie medicala de urgenta;
- b) in cazul in care furnizorii de servicii medicale considera ca interventia este in interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuza sa isi dea consimtamantul, asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical sunt obligati sa anunte medicul curant/de garda (decizia fiind declinata unei comisii de arbitraj de specialitate).

Art. 31. - Secretul profesional

(1) a) Secretul profesional este obligatoriu.

b) Secretul profesional exista si fata de apartinatori, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate in tratament, chiar si dupa terminarea tratamentului si decesul pacientului.

2) Obiectul secretului profesional il constituie tot ceea ce asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical, in calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect in legatura cu viata intima a pacientului, a familiei, a apartinatorilor, precum si problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstante in legatura cu boala si alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

(3) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical raspund disciplinar pentru destainuirea secretului profesional, exceptie facand situatia in care pacientul si-a dat consimtamantul expres pentru divulgarea acestor informatii, in tot sau in parte.

(4) Interesul general al societatii (prevenirea si combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere in masa si altele asemenea prevazute de lege) primeaza fata de interesul personal al pacientului.

(5) In comunicările stiintifice, cazurile vor fi astfel prezentate incat identitatea pacientului sa nu poata fi recunoscuta.

(6) Informatiile cu caracter confidential pot fi furnizate de catre asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical numai in cazul in care pacientul isi da consimtamantul explicit sau daca legea o cere in mod expres.

Art. 32. - Probleme ale ingrijirii minorilor

- (1) Daca asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical apreciaza ca minorul este victima unei agresiuni sau privatiuni, trebuie sa incerce sa il protejeze, uzand de prudente, si sa alerteze autoritatea competenta.
- (2) Asistentul medical generalist, moasa si asistentul medical trebuie sa fie aparatorul copilului bolnav, daca apreciaza ca starea de sanatate nu este bine inteleasa sau nu este suficient de bine protejata.
- (3) In vederea efectuarii tehnicilor si/sau a manevrelor de ingrijire si/sau de tratament asupra unui minor, consimtamantul trebuie obtinut de la reprezentantul legal al minorului, cu exceptia situatiilor de urgenta.

Art. 33. - Concurenta neloiala

- (1) Nu trebuie sa se utilizeze mijloacele concurentei neloiale in vederea obtinerii unor avantaje materiale sau de alta natura.
- (2) Se considera a fi practici neloiale, fara a fi limitative, urmatoarele activitati:
 - a) atragerea pacientilor prin oferirea de avantaje materiale sau reclama mincinoasa;
 - b) folosirea de functia detinuta sau de mandatul incredintat in cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienti.
- (3) Este sanctionabila denuntarea nejustificata si in scop concurential a colegilor.

Art. 34. – Publicitatea

- (1) Orice informatie furnizata publicului in legatura cu serviciile de sanatate oferite trebuie sa fie corecta, decenta, legala si onesta.
- (2) Orice informatie si material promotional cu privire la serviciile profesionale trebuie sa fie in concordanta cu rolul personalului in promovarea sanatatii si sa permita pacientului sa decida independent asupra solicitarii serviciului respectiv.
- (3) In scopul promovarii unor servicii proprii, personalul trebuie sa se abtina de la a defaima serviciile profesionale ale altor confrati.

Capitolul VIII - Dispozitii finale

Art. 35. - Raspunderea

- (1) Incalcarea dispozitiilor prezentului cod de conduita atrage raspunderea disciplinara a personalului SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM, in conditiile legii.
- (2) Organele cu atributii disciplinare au competenta de a cerceta incalcarea prevederilor prezentului cod de conduita si de a propune aplicarea sanctiunilor disciplinare in conditiile Legii nr. 53/2003, cu modificarile ulterioare.
- (3) In cazurile in care faptele savarsite intrunesc elementele constitutive ale unor infractiuni, vor fi sesizate organele de urmarire penala competente, in conditiile legii.

(4) Personalul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM raspunde patrimonial, potrivit legii, in cazurile in care prin faptele savarsite cu incalcarea normelor de conduita profesionala, aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

Art. 36. - Asigurarea publicitatii

Pentru informarea pacientilor compartimentul de relatii publice/secretariat/administrativ din cadrul SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM are obligatia de a asigura publicitatea si de a afisa Codul de conduita la sediul spitalului, intr-un loc vizibil.

Art. 37. – Prezentul Cod de etica si de conduita profesionala a fost intocmit in baza urmatorilor reglementari legislative:

- (1) Legea nr. 477/2004 privind Codul de conduita a personalului contractual din autoritatile si institutiile publice;
- (2) Codul de deontologie medicala al Colegiului Medicilor din Romania, publicat in Monitorul Oficial nr. 418 din 18 mai 2005;
- (3) Codul deontologic si de etica al asistentului medical generalist, al moasei si al asistentului medical din Romania din 9 iulie 2009, publicat in Monitorul Oficial nr. 560 din 12 august 2009;
- (4) Legea 46/2003 – legea drepturilor pacientului.
- (5) Ordinul nr. 1502/2016 privind componenta si atributiile consiliului etic
- 10) ORDIN Nr. 1410/2016 din 12 decembrie 2016 privind aprobarea Normelor de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003

Art. 38. Intrarea in vigoare

Prezentul Cod de conduita etica si profesionala intra in vigoare de la data aprobarii de catre Comitetul Director al SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM.

COMITETUL DIRECTOR al SPITALULUI DE PSIHIATRIE ZAM

**Ing. Luca Angelica
Dr. Grecu Dan Simion
Ec. Ionas Mihail**

